

FORUM Factsheet Jeugdwerkloosheid,

@ FORUM, Instituut voor Multiculturele Ontwikkeling, september 2009

Samenvatting

De werkloosheid onder de 15 tot 25 jarige Nederlanders is in het 2^e kwartaal van 2009 met 11% twee maal zo hoog als de gemiddelde werkloosheid.

De werkloosheid onder allochtone jongeren bedraagt 21%, viermaal zoveel als de gemiddelde werkloosheid. Van de Marokkaanse jonge mannen en Surinaamse vrouwen is respectievelijk 29 en 25% werkloos.

In een jaar tijd steeg de jeugdwerkloosheid van 9 naar 11%, terwijl de werkloosheid onder jonge allochtonen toenam van 18 naar 21%. Bij twee groepen is de werkloosheid verrassend genoeg gedaald: bij Antilliaanse/Arubaanse jongeren en vooral bij Marokkaanse jongeren.

Van de allochtone mannen van 15-25 jaar ontving 15% in 2005 geen inkomen of uitkering, en ging evenmin naar school. Onder autochtone leeftijdsgenoten was het percentage niet uitkeringsgerechtigden (zogenaamde nuggers) 4%.

Om de invloed van de economische depressie op de arbeidspositie van allochtonen in kaart te brengen, analyseert FORUM de kwartaalcijfers van het CBS over werkloosheid. In deze notitie vergelijken we de cijfers betreffende jeugdwerkloosheid over het 2^e kwartaal 2009 met die over het 2^e kwartaal 2008. Daardoor sluiten we seizoensinvloeden op de werkloosheids-cijfers uit.

Eerst volgt een korte schets van de ontwikkelingen in de jeugdwerkloosheid sinds 2003; we vergelijken de Nederlandse cijfers met die van andere OESO-landen; vervolgens beschrijven we de autochtone en allochtone jeugdwerkloosheid, en zoomen in op de verschillen naar etnische herkomst en naar geslacht. Tot slot presenteren we cijfers over de omvang van de categorie jongeren die niet leert of werkt, en geen uitkering ontvangt.

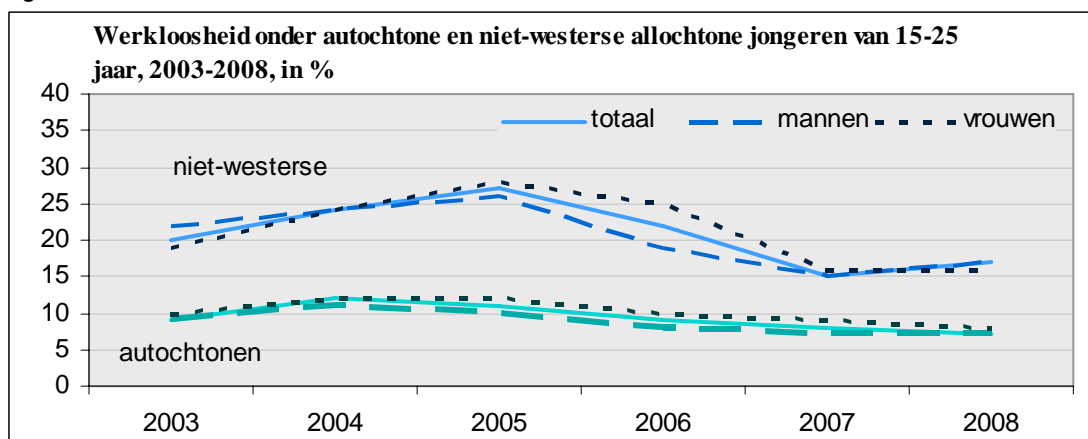
Jeugdwerkloosheid in de afgelopen jaren

De werkloosheid onder allochtone jongeren¹ bereikte in 2005 een hoogtepunt (27%). Twee jaar later is de werkloosheid bijna gehalveerd tot 15%, nog altijd twee maal hoger dan onder hun autochtone leeftijdsgenoten (zie figuur 1). 2008 vertoonde opnieuw een lichte stijging in

¹ Waar gesproken wordt van allochtonen, worden “niet westerse allochtonen” bedoeld, dat wil zeggen verblijfsgerechtigde personen die geboren zijn in een niet-westers land, dan wel met minimaal één ouder uit een niet-westers land.

de werkloosheid onder de jonge allochtonen (17%). Driekwart van deze jongeren was minder dan een half jaar werkloos, 15% meer dan een jaar.

Figuur 1

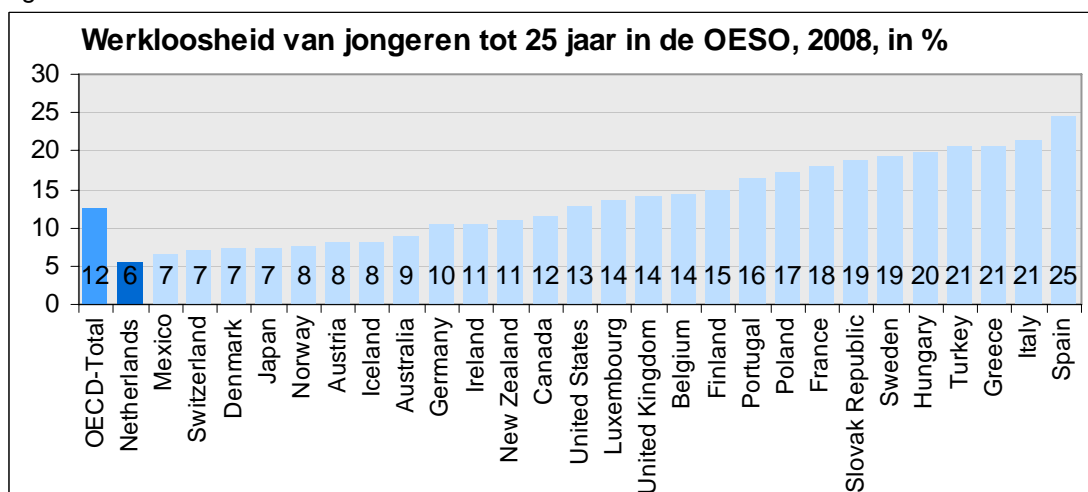

Bron: CBS/Statline

Nederland laagste jeugdwerkloosheid binnen de OESO

De jeugdwerkloosheid in Nederland is volgens de berekeningen van de OESO het laagste van alle OESO-landen. In de gehele OESO bedroeg de jeugdwerkloosheid in 2008 gemiddeld 12,4%, in Nederland was dat 5,6%¹ (zie figuur 2).

Figuur 2

Bron: OECD Employment Outlook 2009

Jeugdwerkloosheid tweemaal zo hoog als gemiddeld in Nederland

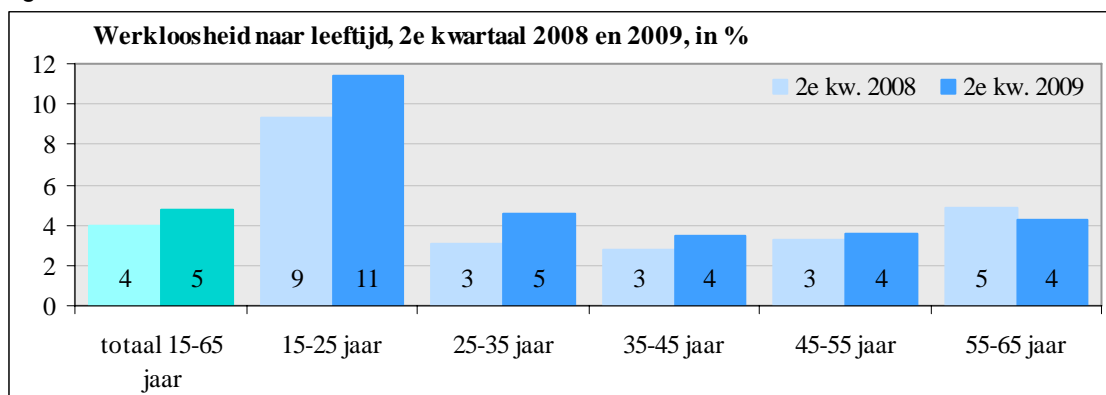
De (algemene) jeugdwerkloosheid in Nederland is in de afgelopen 12 maanden gestegen van 9 naar 11% en is daarmee tweemaal zo hoog als het gemiddelde in Nederland (figuur 3). Hieronder vallen ook jongeren met een deeltijdbaan².

¹ De OESO telt personen met een baan van minder dan twaalf uur als werkend, terwijl het CBS deze personen als werkloos beschouwd. Hierdoor wijken de OESO-cijfers af van de CBS cijfers die in de rest van deze notitie worden gebruikt.

² Volgens de definitie van het CBS is een werkloze een persoon van 15 tot 65 jaar, zonder werk, of met werk voor minder dan twaalf uur per week, die actief op zoek is naar betaald werk voor twaalf uur of meer per week en die daarvoor direct beschikbaar is.

Waarschijnlijk geven deze werkloosheidscijfers een te rooskleurig beeld van de werkelijkheid. Zo meent het UWV-werkbedrijf dat veel schoolverlaters de arbeidsmarkt gaan mijden en besluiten door te studeren¹.

Figuur 3

Bron: CBS

Allochtone jongeren tweemaal vaker werkloos dan autochtone jongeren

In het 2^e kwartaal telde Nederland 102 duizend werkloze jongeren van 15 tot 25 jaar, op een beroepsbevolking van 893 duizend jongeren. 23 duizend werklozen zijn van allochtone herkomst.

Tabel 1. Arbeidspositie van personen van 15-25 jaar naar herkomst, geslacht van jongeren, 2e kwartaal 2009 (x 1.000 personen)

	Beroepsbevolking		totaal	Niet beroepsbevolking	Totaal 15-25 jaar
	werkloos	werkzaam			
totaal 15-25 jaar	102	791	893	1094	1987
<i>naar geslacht</i>					
jongens	56	419	475	533	1008
meisjes	46	372	418	560	978
<i>naar etniciteit</i>					
autochtoon	70	639	709	811	1520
westers	7	57	64	89	154
niet-westers	23	88	111	186	298
Turks	4	16	20	41	61
Marokkaans	4	15	18	30	48
Surinaams	6	20	25	31	56
Antilliaans/Arubaans	2	6	8	15	23
'overig' niet-westers	8	32	39	70	109

Bron: CBS

Ongeveer 1 op de 10 autochtone jongeren is werkloos, tegenover 1 op de 5 allochtone jongeren. De allochtone jeugdwerkloosheid is met 21% viermaal hoger dan het gemiddelde werkloosheidscijfer van de Nederlandse beroepsbevolking (5%).

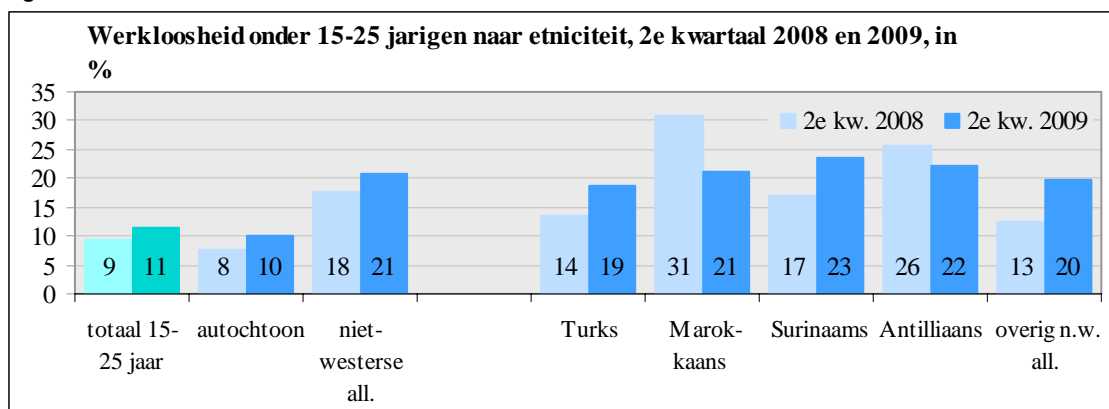
Vergeleken met het 2^e kwartaal van 2008 is de allochtone jeugdwerkloosheid met 3 procentpunt gestegen (figuur 4). De grootste stijgers zijn 'overige' niet-westerse jongeren²

¹ Nieuwsbrief Arbeidsmarktinformatie, september 2009.

² Overige' niet-westerse landen zijn voornamelijk landen in Afrika, Zuid-Amerika en Azië.

(van 13 naar 20%) Surinaamse jongeren (van 17 naar 23%) en Turkse jongeren (van 14 naar 19). De werkloosheid onder Marokkaanse en Antilliaans/Arubaanse jongeren is in deze periode gedaald. Bij Marokkaanse jongeren is die daling spectaculair, van 31 naar 21%.

Figuur 4

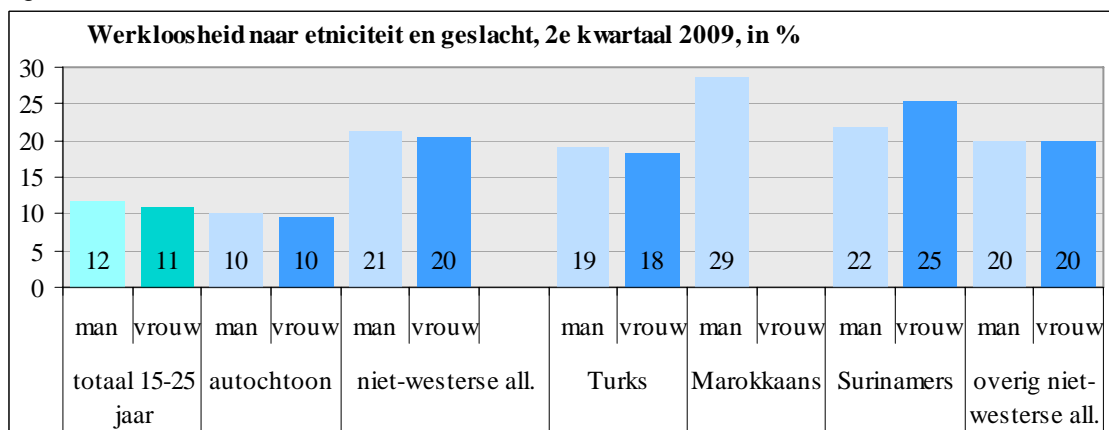

Bron: CBS

Hoogste werkloosheid onder Marokkaanse jonge mannen en Surinaamse jonge vrouwen

Jonge allochtone mannen zijn iets vaker werkloos dan vrouwen, 21 versus 20% (zie figuur 5). De werkloosheid onder Marokkaanse jongemannen (29%) ligt aanzienlijk hoger dan onder de Marokkaanse jonge vrouwen, aangezien de gemiddelde werkloosheid voor jonge Marokkaanse mannen en vrouwen tezamen 21% bedraagt¹. Onder Surinamers zijn vrouwen vaker werkloos dan mannen (25 versus 22%).

Figuur 5

Bron: CBS

Buiten de registraties: geen inkomen of uitkering en niet schoolgaand

Niet alle (jonge) volwassenen ontvangen inkomen of een uitkering, of gaan naar school of studeren. Van deze groep, ook wel nuggers (niet uitkeringsgerechtigden) genoemd, is niet bekend op welke wijze ze in hun inkomen voorzien. Voor een belangrijk deel betreft het personen (vaak vrouwen) die door hun werkende partner worden onderhouden. Dit kan een bewuste keuze zijn, bijv. om het huishouden te doen of de kinderen te verzorgen. Bij

¹ Zie figuur 4. Het aantal Marokkaanse vrouwen in de steekproef is te gering om in figuur 5 te worden opgenomen.

allochtonen kan het ook een huwelijksmigrant (man of vrouw) betreffen die nog geen werkvergunning heeft of die een inburgeringscursus volgt. Verder behoren tot deze categorie de werklozen die geen uitkering ontvangen. Het is ook mogelijk dat men door ouders of andere familieleden wordt onderhouden.

Onderstaande tabel geeft aan hoe groot het aandeel jongeren van 15-25 jaar zonder inkomen of uitkering en niet-schoolgaand per etnische groep is. De cijfers hebben betrekking op het jaar 2005.

Van de allochtone jongeren behoort 15% (46 duizend) tot de nuggers, tegenover 4% van de autochtonen. Het aandeel nuggers is voor mannen en vrouwen hetzelfde. De grote onderlinge verschillen die er desalniettemin zijn, betreffen de generatie en de etnische herkomst.

Nuggers komen 2 tot 3 vaker voor bij de 1^e generatie dan bij de 2^e. Een kwart van de 1^e generatie vrouwen behoort tot deze groep, tegenover 7-10 % van de 2^e generatie. Het grootste aandeel nuggers vinden we bij Turkse vrouwen (36%), Marokkaanse vrouwen (29%) en 'overige' allochtone vrouwen (26%), allen van de 1ste generatie. Het betreft hier waarschijnlijk vooral vrouwen die in het kader van gezinsvorming naar Nederland zijn gekomen en huisvrouw zijn en/of kinderen verzorgen. Nuggers komen in de 2de generatie meer voor onder jonge mannen dan onder vrouwen (10 versus 7%). Antilliaanse en 'overig' allochtone vrouwen van de 2^e generatie zijn het minst vaak nugger.

Tabel 2. Jongeren van 15-25 jaar zonder inkomen uit arbeid of uitkering, en niet schoolgaand, naar herkomstsgroep, generatie en geslacht, 2005 (x 1.000 en in %)

	mannen		vrouwen	
Autochtonen	28,8	4%	28,5	4%
Niet-westerse allochtonen	23,5	15%	23	15%
1e generatie	14,7	21%	17,2	25%
2e generatie	8,8	10%	5,8	7%
Turkije	3,7	11%	5,5	17%
1e generatie	1,5	18%	3,7	36%
2e generatie	2,2	9%	1,8	8%
Marokko	3,8	13%	4,5	15%
1e generatie	1,3	15%	3,1	29%
2e generatie	2,4	12%	1,4	7%
Suriname	3,4	12%	2,3	8%
1e generatie	1,0	15%	0,8	11%
2e generatie	2,4	11%	1,4	6%
Antillen	1,6	12%	0,8	6%
1e generatie	1,2	16%	0,6	8%
2e generatie	0,5	8%	0,3	5%
Overige niet-westerse allochtonen	11	19%	9,8	19%
1e generatie	9,8	25%	9,0	26%
2e generatie	1,3	8%	0,9	5%

Bron: CBS/Statline